

Teze k přednášce – Lyrika a její žánrové varianty

1. Óda (Horatius), hymnus, homérské hymny, paján, dithyramb, Davidovy hymny.
2. Elegie (Kallínos z Efesu, Ovidius), elegické distichon.
3. Epigram (Marcus Valerius Martialis), epigraf, epitaf.
4. Gnóma (Horatius, Vergilius). Sonet.

Klasická znělka

Blaze, kdo si jeden čistý, smělý
úcel místo mnohých představí,
v němž by jako v centru měňaví
pableskové všech dnů žití tleli,

a v něm myslí, cítí, žije celý,
v slasti, v slzách, v přízni, v bezpráví,
až se šťastně k němu doplaví,
buť i přes bouř, plamen, hrom i střely.

Pevné vůli, tužbě ušlechtilé,
nerozdílné srdce žádosti,
rádo dává nebe dojít cíle.

Ač pak i mně slova tato lhala,
z vítězství-li není radosti,
mužně padnout není menší chvála.

(J. Kollár)

Shakespearovská znělka (anglický sonet)

Je lepší špatným být nežli se špatným zdát,
má-li být nevinný obžalován z viny
a ztrácet radost z cti, kterou mu může dát
ne to, co cítí sám, ale co soudí jiný.
Proč má mi druhý v svých necudných pohledech
naznačovat, že ví o mojí vášnivosti,
a nad mou křehkostí bdít ještě křehčí špeh,
který má za špatnost i to, co já zvu ctností?
Ne, ne, já jsem, co jsem, a ti, kdo viní mne
ze všech těch přestupků, jmenují jen své viny:
já se smím napřímit, zatímco oni ne,
jejich duch nemůže odsuzovat mé činy!
Leda by tvrdili o světě veškerém,
že každý v něm je zlý a triumfuje zlem.
(W. Shakespeare)

Oněginská strofa

Ať kdekoli jen osud chystá
si pro mne bezejmenný kout,
ať kamkoli dlaň jeho jistá
můj tichý člunek nechá plout,
tam, pozdní mír kde souzen je mi,
i tam, kde spočinu kdy v zemi,
všude a všude, citem jat,
svým druhům budu děkovat.
Ne, ne! Jak moh bych zapuditi
srdečnost jejich milých slov!
Sám v davu, i jda na hřbitov,
já věčně budu v lučním kvítí
vás vidět, stíny Tříhoří,
v němž klid váš, sen mi zahoří.
(A. S Puškin)